

Чарівні казки

риця-опирівна, жовнір і чудесний старе

ЦАРИЦЯ-ОПИРІВНА, ЖОВНІР І ЧУДЕСНИЙ СТАРЕЦЬ

Мав цар дочку, а та дочка закохалася в однім чорнокнижнику. Та дочка з того закохання аж померла, й положили ту дочку в церкві в олтарі, і до тіла варта ходила, щоночі один жовнір на варту. Першої ночі пішов їден вояк і стояв коло неї на варті. Десь коло дванадцятої вночі встала умерла з трумна і пірвала того вартового на кавалки. На другу ніч запровадили другого жовніра. І так само вночі коло дванадцятої вона встала з трумна і пірвала также его. Аж на третю ніч випало на бідного рекрута іти на пост. І той рекрут прийшов на пост, его запровадили до вмерлої; але бідний рекрут зажурився, що вже двох зістало на смерть пірвані, добув вікно і втік з того поста. Йде дорогою і плаче, аж здивається зі старим дідом-жебраком, і старий дід питає его: — Чого ти плачеш? А він розповів дідові, що в цісаря дочка померла і два пости дві ночі стояло, їден одної ночі, другий другої ночі, і вона вставала тих обидві ночі і обох їх порозривала на кавалки. — Тепер припало на третю ніч мені іти на пост до неї, і мене страх обняв сильно, аж я вікно добув і мусів утікати, і іду, сам не знаю куди... А старий дід ему на тоє відказує: — Іди назад на пост до церкви і стань собі за образом Ісуса Христа. Як вона встане вночі з трумна і буде кликати тебе: "Де ти є? Вийди до мене, най я на тебе подивлюся хоч"; а ти ніц не відзивайся на тоє, тільки молися Богу і спокійним будь. Жовнір послухав тоє і повернув назад до церкви, став за образом Ісуса Христа і молився Богу. Вночі коло дванадцятої години встала мертва з трумна і ходить по церкві, і плаче, і кричить: — Де ти є? Вийди, най я на тебе хоч подивлюся, нічого тобі робити не буду. А він на то не відзивався, йно молився спокійно Богу. І на тім минув час години дванадцятої, назад лягла умерла в трумно, і віко ся затворило. Рано прийшли з поста звольнити, дивляться, а він є живий! Всі ся на то зачудували, котрі по него прийшли. Также і на другу ніч на него припала та сама варта. І запровадили его знов до церкви на пост до умерлої дочки цісара. Знов его страх обняв і другий раз він без вікно втік. І йде знов дорогою і плаче, і вже пустився на гиншу дорогу йти, щоби не здибатися з тим старим дідом, але хоть ішов гиншою дорогою, таки здивав старого діда. І дід питає знов другий раз его: — Чого ти плачеш? Він ему розповідає, що був на варті в церкві і переховувався за образом Ісуса Христа, що на другу ніч знов дали его на варту, а він так настрашений, що не може бути на пості. Отже ж дід до нього говорить: — Іди до церкви і в захристії сядь за столиком, возьми фелон і накрійся, щоб тебе не гуло видно. А як вона встане вночі, то ти ніц не відзивана, йно спокійно сиди і молися Богу, а як вона назад до трумна ляже, допіру можеш стати і стояти коло неї на варті. Так він і зробив. Пішов до церкви назад і сів в захристії за столиком і накрився фелоном. І молився Богу. Коло дванадцятої години встала мертва з трумна і літає по церкві, і кричить: — Де ти є? Вийди до мене, най я на тебе подивлюсь. А він не виходив і не відзивався; і минув час дванадцятої години — вона лягла в трумну, він допіру встав і стояв коло неї до рана на пості. Прийшли по него рано, звольнити і застали его другий раз живого. Отже ж і на третю ніч припало знов на него и на пост до умерлої. Запровадили его знов до церкви на пост і знов страх его обняв, і знов він без вікно втік. Пустився ще раз іти на гиншу дорогу, щоби з тим дідом не здибатисі. Але нараз здивується з тим старим дідом. Діл питає его: — Чого ти плачеш і де йдеш? А він відповідає до старого діда, що вже на третю ніч его запровадили на пост до вмерлої, і він має такий страх, що не може там бути на пості. І дід старий каже до него: — Іди до церкви і лязь побіч неї коло трумна з правого боку і молися Богу. А як вночі вона встане і піде з олтаря на церкву, то ти чим найхутше лягай в трумні на її місці і положи гвер на собі і помолися Богу. А як вона прийде по часі дванадцятім назад до трумна лягати, то ти їй не вступи, йно тільки говори до неї, щоб вона сі перехрестила. І як вона ся перехрестить, допіру встанеш і візьмеш її за руку, а вона зостане твоєю жоною. І так бідний рекрут послухав старого діда, і пішов назад до церкви, ліг побіч неї коло трумна. Вночі коло дванадцятої години стала з трумна і пішла на церков глядіти, чи кого нема, а бідний рекрут якнайхутше ліг в її трумні на її місці і положив гвер

поздовж на собі, і молився Богу. Аж по часі дванадцятім приходить вмерла до трумна, бо час прийшов вже її лягати, та й увиділа, що рекрут лежить на її місці, але не могла до нього приступити, бо посвячуваний гвер лежав на нім. Оджеж вона его просила, щоби він ся вступив з її місця, а він їй казав: — Перехрестися, то я ся вступлю. А вона не хотіла того зробити, перехреститися. Але близький час уже на ню зійшов, що вже треба лягати до трумна, то просить его: — Встань і пусти мене на моє місце. Я тобі нічого не зроблю! А він не хтівся з трумна вступити. Аж уже когут запіяв. А вона ще стоїть над трумном коло него і просить его, щоб він ся вступив, але він таки не хотів, йно сказав їй: — Перехрестися, допіру ся вступлю. І вона вже мусіла ся перехрестити, і як ся перехрестила, так він встав, взяв її за руку і зістав з нею стояти разом. І як рано прийшли по него, его звольнити, відчинили двері і дуже ся пострашили всі, котрі по него приходили. Повернули назад і дали знати до цісаря. Що так ся стало, що вони обидвоє стоять при купі (вона вже ожила, бо вона не вмерла на смерть, йно так замерла). В тій хвилі сам цісар прийшов до церкви і зобачив свою дочку, що ожила з мертвих; він взяв свою дочку і бідного рекрута до себе і поженив їх обоє. Але одного разу вийшов той рекрут уже зі своєю жоною на spacer до ліса, здибаїться з тим старим дідом, і старий дід каже до нього: — Як я тобі розказував, і ти мене послухав три рази і тепер маєш цісара дочку за жінку — оджеж дай мені половину своєї жінки. Бо то, видите, хоч вона сі перехрестила і ожила, але ще таки не була очищена. І той бідний рекрут нічого ему не казав і дозволив ему те зробити. Взяв старий дід, розпоров рекрута жінку і вийняв з неї всю утробу, і дмухнув на ню. То був сам Господь Бог, може, хоть то не була правда і не буде, колись таки Бог ходив по землі, колись люди здибалися, а тепер нема. І вона встала здорова цілком і ще чадніша, як була. Я там був і то-м видів, і вам то розповідаю.

 Записано Осипом Роздольським у с.Берлин (сучасної Львівської обл.), у Тимка Яремка в грудні 1895 р. Стиль запису збережено.